

1883.

Tizenkettedik évfolyam.

TORONTÁL

9-ik szám.

Csütörtök, márczius 1-én.

VEGYESTARTALMU HETILAP. — A MEGYE KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenként egyszer, csütörtökön.

Szerkesztői iroda:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Becskerekben.
Előfizetési feltételek:
Egész évre . . . 6 frt | Félévre . . . 3 frt
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.

Hirdetések és mellékletek — utóbbiak a kincstári illetékekkel együtt 1 frt 50 krral számítva — minden nyelven fölvetetnek a kiadóhivatalban. — Kéretik az igatási díjakat az igatmányokkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vétethetnek.

Hivatalos hirdetések:
A „Torontál”-ba iktatandó hivatalos hirdetések díjai előlegesen beküldendők, még pedig 100 szögig egyszeri hirdetésért 1 frt, 100—200 szögig 2 frt, 200—300 szögig 3 frt és így tovább. Azonfelül minden egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj és az esedékes nyugtábelvétel is beküldendő.

Magán hirdetések:
A 3-hasabos garmondos első hirdetésnél 5 kr., többszörinél 4 kr. Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Becskerekben, hova az előfizetési pénzek és igatási díjak küldendők.

Még néhány szó Szegedvármegye kérdéséhez.

Torontálmegye különleges viszonyai és az éppen ezen viszonyoknál fogva reá váró veszély, megérdemlik, hogy mi, kik itt a tüzhely közelében helyzetünket legjobban ösmérhetjük, ne kíméljük a szót és tárjuk fel a most már közszéjjel forgó megerendezési tervnek összes hátrányait, hogy a nagy közönség ilyként, tiszta képet szerevén annak következményeiről, helyes ítéletet hozhasson, mely azután az illetékes helyig elhangozván, ott tiltakozásunk és kérelmünkkel együtt meghallgatásban részesüljön.

Mult heti cikkünkben hivatkoztunk arra, hogy mily mesterségesen kovácsolt ama láncz, mely e polyglott megyében a különböző elemeket békés együttlétben tartja össze, hogy eme állításunkat igazoljuk, hivatkozunk az utolsó évtized eseményeire. Ezelőtt 10—12 évvel volt Torontálban egy erős nemzetiségi párt, melylyel számolva és egyesülve az akkori ellenzék még a megyei tisztújításoknál is győzelemre vergődött, tehát tényleg többségben volt, azóta bekebelezett e megyébe a katonai határvidék, bekebelezett a nagy-kikindai kerület, és ez által tagadhatlanul éppen azon elem nyert, mely a tisztán hazafiással szembe szokott állani, nyert azon elem, mely azelőtt is többségben volt. És ha mindezeknek dacára ma azt mondhatjuk, hogy Torontálmegye határozott és erős oszlopa a magyar állameszmének, akkor egyúttal beigazoltuk azt is, hogy olbe tett kezekkel eme változást soha el nem érhettük volna. Manap e megyében nemzetiségi párt nincsen, hanem csak néhány fanatikus omladinista, de kik a biztos kudarcznak tudatában nem is mernek küzdésre lépni, úgy hogy a jelenlegi viszonyok között a magyar állameszmét Torontálban veszély nem fenyegeti. Ohajtanák is sokan ezen, a megye észszerű területi felosztásában gyökerező nyugót, mint egyéni érdekeik egyik főakadályát, lerázni, hogy üzelmeknek ismét nyílt tért nyerhessenek. Ohajuk, reméljük mindig csak az marad. De ha közelebről megismerjük azokat, kiknek a különböző nemzetiségeket összehajartó kapocs elviselhetlen iga, akkor nyílik csak tiszta kép élénkbe: bukott nagyságok, idült képviselőjelöltek, az élet szinpadján meghurczolt fiatal óriások és leginkább szerepelni vágyó, de nem képes és nem alkalmas idegenek, kik távol vidékről beszármaza és esetleg benő-

sülve, Torontálmegye földjét oly talajnak tekintik, mely hivatva van földi nagyságnak bámolója lenni; ezen férfiak azok, kik a nyughatatlan és meglegedetlen elemeket maguk köré csalogatva aláírásokat gyűjtenek a megye feldarabolása mellett és azt hiszik, hogy ezáltal titkos tervüket segítik elő. Amde a józan szemlélő és fontolgató rögtön megláthatja az alérvek alá bujtatott lólábat, mert ellenkezik a magyar jellemmel, ellenkezik a tisztá hazafiúi érzellemmel, hogy megyéjének határait megyei lakos, a megyének hű fia, kérje eldarabolatni; vagy kérdjük: volt-e már eset a legutóbbi kor gyakori megerendezései alatt, hogy az eldarabolandó törvényhatóságnak csak egy lakója is ne ellenezte volna az eldarabolási tervet és ne kelt volna védelmére a kegyelettel örzött régi megyei határnak? De hisz' ez természetes is, mert ki ma megyéjét, az holnap könnyen hazáját árulja el, ez pedig Magyarországon eddig még ritka jelenség volt. És ha mégis akadnak megyei lakosok, kik a „Szegedi Napló”-ban is érintett kérvényt aláírták, akkor azok bizonyára vagy omladinisták, kik a Tiszán és Maroson túli mokrákkal pactálni és többségre jutni akarnak, vagy ama csoporthoz tartoznak, kik az új megyében az ottani elégedetlennel egyesülni és ezáltal győzelemre vergődni reméllenek, mert itt, hol már ósmertnek, számukra száraznak, levélnélkül marad a borostyánfa is.

Az említett kérvénynek, melyet állítólag 1000 földbirtokos irt alá főérve a „Szegedi Napló” szerint azok, hogy először Torontálmegye éjszakai vidéke a megye központjától 10—25 mérföldnyire esik, és így az utazás fáradsalmaitól és költségeitől visszaradva az ottani lakosság érdekeit a megyei gyűléseken nem képviselhetvén „sine me de me” róvja a törvényhatóság az elviselhetlen terheket az éjszakvidéki nyakára, és másodsor, hogy az éjszakvidéki közmunkások hallatlan távolságra zavartatnak feddanyaggal tölt szekereikkel. — A ki a földabroszon kis jártassággal bír, az az első állítás valótlanágát azonnal felismeri, mert még ha egy kissé rozsz is a körző, melylyel a távolságokat méri, nem tudjuk Torontálnak mely sarka felé bír, N.-Becskerekétől 25, de csak 20 mérföldet is kihozni, de feltéve, hogy a távolság csakugyan oly nagy is volna, ezen körülmény sem képezne a jövőben gátló akadályt, mert a nagy-beckerek—nagy-kikindai vasutnak küszöbön álló meg-

nyiltával, a valkány—perjamosi, az arad—qsanádi, vagy szeged—temesvári vasutat használva Torontál éjszakai részének bármely vidékéről is kevés költséggel és kis idővesztéssel akár mindennap beutazhatni Becskerekre hol is, még maguk a kérvényező urak is szívesen láttatnak, ha csak szokás szerint nem valami szörnyű furlangos abszurditásnak keresztülvitele mellett emelik a jövő képviselő választást előkészítő szavukat. — Az érvek másodikik hasonlóan az elsőhöz helyet nem állhat, és erre legjobb bizonyíték Torontálmegyei közgyűlési jegyzőkönyve, melyből kitűnend, hogy az évi közmunka előirányzatoknál éppen a központi tisztviselők részéről vezetettik folytonosan a harc, a szakértő közegek által, közép arányos vonerő és munkaidő számítás mellett előirányzott szakmányaiban közmunka nagysága ellen és pedig nem egyes vidékek, hanem a megye egész területére nézve, ezen semmi esetre sem a kérvényező népboldogítók részéről folytatott küzdelem eredményének lehet közönni azt is, hogy csak a mult évben meghatározott a közmunkateher maximuma és a legnagyobb távolság, úgy hogy minden alapot nélkülöz az is, miszerint a megye éjszakvidéki lakói óriás hosszu fuvarokat lennének kénytelenek a közmunkában teljesíteni, mért éppen a fennebb érintett elhatározás kifolyásából, egyes kavicszállítmányokat 4 közmunka fuvar is szállítja szakaszonként odább.

Kérvényezőknak összes érvei nevéssé válnak az előtt, ki a nap eseményeivel tisztában van és tudja, hogy a megye központjához a volt katonai határvidék egy lépéssel sincsen közelebb, mint a megye éjszakai része, mely utóbbit még azonfelül legközelebb, a modern közlekedési eszközök legtükétebbike fogja Becskerek felé szállítani úgy, hogy többé nem lesz szükség hajón vándorolni be a bizottsági tagoknak, — ezen állításra nézt különben megjegyezzük, hogy szemfényvesztésnek jó, de helyt nem áll, mert előttünk, kik mint az akkori Deák-pártnak tagjai a kérdéses gyűlésre éppen a megye éjszakai részéről kocsin, még pedig két lóval jöttünk be, tudva van azon kortesfogás, mely a hajó vándorlást szükségessé tette, és melyre most már, hogy a nagy-kikinda-nagy-beckereketi út kavicsosabb még szükségből sem lehet hivatkozni még akkor sem, ha az új vasutvonal meg sem nyíllanék.

Nem is a kérvényben felhozottak

képezik az elszakadás kérelmezésének rugóját, hanem azon a kérvényezőknél részéről is jól ósmert körülmény, hogy az a már többször említett láncz orvosi kötszalag, a megye keblén egy izben vágott seben, melynek két szélét, a hazafias, józan, és a hazafiatalan, nyughatatlan elemet szorosán tartja össze addig, míg a seb beheged, és a seb két széle elválaszthatlanul egészséges testté forr össze. — Ezt a kötszalagot, ezt a lánczot kell széttepnők, mielőtt a gyógyulás bekövetkezett, hogy így elmérgesedvén, a seb, a baj többé orvosolható ne legyen, akkor azután, ha a két elem ismét szemben áll egymással, jut majd a rendezőknek vagy itt vagy amott egy kis vezérszerep.

Most még mielőtt egyelőre befejezzük sorainkat, még azon nehézségre is figyelemzetjük az illetékes egyéneket, melyek a tervezett kikerekítéssel vagyontrendezés tekintetében van egybekötve, mi tudjuk azt legjobban mily nehéz volt a fennállott nagy-kikindai kerület agrárius és vagyoni ügyeiben a rendezést keresztülvinni akkor, midőn egyéb szóba se jött, mint éppen a volt kerület egész vagyonának és agrárius érdekeinek kérdéséből folyó ügyek rendezése, most eztet teljes lehetetlennek jelenjük ki szemben azon körülménnyel, hogy a volt kerület egy része az új megyéhez csatoltnak, egy része pedig Torontálal hagyatni czéloztatik, ily tervnek keresztülvitele, ha figyelembe vesszük a volt kerület kiváltságos és bonyolult viszonyait teljesen lehetetlen. És ha talán a helyzetnek félremagyarázása folytán, dacára az általunk elmondottaknak, melyek az intézőknak okvetlen tudomására adtak, — Szegednek más uton általunk is pártolt előnyeért egy virágzásra jogosult megye adatik át a kárhatotnak, akkor szemben a magyar közönség szemében a történet ítéletével „Videant consules” etc.

Szabályrendeleti tervezet a cselédek kitüntetéséről és jutalmazásáról.

(Beküldött Szentestváros polgármestere által.)

1. §. Szentest város, minden esztendőben, bármely szentesi illetőségű és helybeli lakos szolgálatában álló szorgalmas, hű és tisztességes magaviseletű férfi- és nő-cselédet érdem-okmánynyal, esetleg jutalom-okmánynyal tüntet ki azon czélből, hogy ezek érdemeinek elismerése ál-

TÁRCSA.

Feigl Zsigmond arany- menyegzőjéhez.

A mult csütörtöki számában mesteri tollal ecsetelt a „Torontál” tárczája a Feigl házaspár aranymenyegzője ünnepélyét, s így nekem, a ki ezt szinte szándékoztam, nem maradt egyéb hátra, mint ahoz az új nemzedéknek az ünneplő családfőt bemutatni.

Feigl Zsigmond úr az első dunai gözhajózási társaság nyugalmazott ágense és Ferencz József-rend lovagja, 1850-ben első foglalta el és szervezte itt e gözhajózási állomást, és az ő kiválóan szives, előzékeny, nyájas és rokonszenves személyiségével és e gyászos korban az ő kiválóan kedélyes és vidám társalgásával, melyet részint vendégszerető házánaál, részint pedig házána kívül szinte keresni látszott, az itteni előkelő földbirtokos, kereskedő s iparos társadalmi körök kedvenczvé lett annyira, hogy ezelőtt mintegy husz évvel a bajai, azután pedig a sziszeki elsőrendű állomásokra hivatván meg, az érintetlem körök Feigl úr távoztával magukat hiányosoknak találták, míg végre Feigl úr ezelőtt körülbelül két évvel az övéhez ide visszatért, és mint

azt aranymenyegzőjéből látjuk, ismét a régi közszereket és tisztelet tárgyat képezi, mely ünnepély egyszermind Feigl úr és családja régi barátainak alkalmat szolgáltat, hogy vissza emlékezzünk azon multra, melyből egy vagy más városunk évkönyveibe is beillenek, hogy t. i. Feigl úr volt az, aki a gözhajózási rakodó helyet a Bega balpartjára vagyis az úgynevezett Amerika *) városrészebe tévén át, ezt a partot, mely addig csak a békák fészke vagy szemét és ganajgödrök kiállhatlan posványja volt egész a rakodó helyig, elegyengetve s feltöltögetve, élvezhetővé teremtette, és a rakodó helyet — vele szemközt házat is vásárolva — céljának megfelelőleg olyanak alkotta, a melynyel az mai napig is szolgál, hogy továbbá akkor, midőn az addig is nálunk a családban és iskolában alig és csak a hivatalokban létezett magyar nyelv meg ezekből is végkép számuze volt, e rakodóhelyet egyetlen egy magyar telepként állította és tartotta fenn, gondoskodván folyvást arról, hogy a 20—22 személyből álló gözhajózási szolgálat magyarokkal legyen betöltve, s végre, hogy 1861. évben az első alkotmányos tisztujtást oly módon ünnepelte meg, melyhez hasonlót még itt nem láttunk, oly lakomával vendégelve meg az új tisztviselőket, mely — ha nem több — legalább 150 végre rose champagner kelt el.

Mi, a kik az aranymenyegző ünnepélyé-

ben akármilyen részt nem vehettünk, ezen közleményt azon kéressel zárjuk be, hogy sziveskedjék tekintetes szerkesztő úr azt becses lapjába felvenni és ezzel a mi őszinte üdvökvánatainknak is nyilvános kifejezést adni, hogy a jubilans kedves házaspár a gyémánt menyegzőjének is oly meglepedéssel és erőben örvendhessék, a melynyel aranymenyegzőjét a „Torontál” szerint e f. hó 18-án megülte.

*) Ott ahol az úgynevezett Amerika városrésze fekszik 1839. évig tölgyfaerdő volt, három oldalról a Bega folyó által környezve. Ekkor a kincstári uradalom az erdőt kivágatta, és a területet 94 házhelyre osztva, elárverezvén, e városrészt telepítte. Ugy, hogy ezen városrészt egy felszigetet és új városrészt képezve vehette fel az Amerika nevet, de mint éppen Amerika is nevének nem ily körülményeknek köszöni, úgy ezen telepítvény sem. Debreczeni Bárány Ágoston megyei levéltárnok és ismeretes író 1838. évben városunkban házat építvén (azt, mely az uri utcában Hegyiné háza neve alatt ismeretes) arra számolta, hogy ő azt bérbeadja, és ebből jövedelmet húz, zokon vette tehát, hogy a kincstári uradalom a várost e telepítvényvel kiterjesztve az ő számítását e telepítvényvel meg-husitandó volt, s ehhez képest mindenkit, aki ott házhelyet vásárolt megtámadott. Ily kedvetlenül

találkozott ő Uhlarik János városi főjegyzővel azon nap estvéjén, melyen ez is házhelyet vett, a casinóban, mely éppen megtelve volt, midőn Bárány a főjegyzőt a helyett, hogy, mint éppen odaérkező üdvözölte volna, hozzá reá mordulva azon kérdést intézte: „Hát barátom is házhelyet vett abban az Amerikában, ahol majd a békák muzsikájának örvendhet?” Ezt a körülállók meghalván, úgy mint sok más egyebet is Báránytól már azelőtt mulatóságnak ekkor pedig az igenis élénken nyilvánuló ellenszenvét az új telepítvény irányában éppen igenis nevésségesnek találták, az egész casinóban azután pedig uton utófélen elbeszéltek, s így ragadt és maradt is meg ezen telepítvényen az Amerika név örök időre. Feigl volt az, aki — amint mondom — legelső kezdeményezte annak csinosisát, és folytatta azt már két szomszédja, s folytatja ma a városi hatóság, miután az ma már az amerikai házbirtokosok és a gözhajózási ügy-nökség gondoskodásából kövezettel és a városi tanács által fűtöltvényekkel ellátva, városunk boulevardjaként szerepelni van hivatva, s ezt el is fogja érni, mihielyest a tervezett sétány a tökéletes eltöltéssel és felemeléssel el lesz érve.

Nagy-Becskerekben, 1883. február 26-án.
Sinkay János.

tal, az összes cselédséget hasonló viselkedésre buzdítsa.

2. §. Használó czéltől, a jutalom-okmányon való kitüntetésen kívül, minden esztendőben 3 nőtlen férfi-cselédet s 3 hajadon nő-cselédet külön-külön 100—100 forint o. é. jutalmaz meg.

3. §. Az érdem-okmány elnyerésére számot tarthat: minden szentesi illetőségű férfi- és nőcseléd, ha valamelyik szentesi illetőségű és helybeli lakos szolgálatában, legutóbb, egyfolytában legalább egy éven keresztül szorgalmasan, hiven és tisztességgel szolgált.

Jutalom-okmány, illetve pénzjutalom elnyerésére számot tarthat: minden szentesi illetőségű, nőtlen férfi-cseléd, ki 24-ik születési évét betöltötte, de 34-ik születési évét túl nem haladta; — s minden szentesi illetőségű hajadon nő-cseléd, ki 16-ik születési évét betöltötte, de 26-ik születési évét túl nem haladta, s mindenik csak az esetben, ha valamelyik szentesi illetőségű és lakos szolgálatában, egyfolytában legalább 2 évig, szorgalmasan, hiven és tisztességgel szolgált.

4. §. A férfi, vagy feleség szolgálatában, valamint az első ízig felmenő és második ízig lemenő atyafiak szolgálatában eltöltött szolgálati idő, — úgy az egy évi, valamint a két évi szolgálati időbe beszámítandó.

A szolgálati idő tartamába beszámítandó azon idő is, mit a cseléd oly szolgálatban töltött el, mely szolgálat a gazdaszónya vagy a gazda elhalálása miatt szűnt meg.

5. §. Az érdem-okmányon, valamint a jutalom-okmányon való kitüntetésre egyedül gazdája vagy gazdaszónya van jogosítva a cselédet ajánlani, miért is az esztendőnek deczember hava 1-ső napjától 15-ik napjáig, a városi kapitány hivatalánál, a cselédkönyv bemutatása mellett, személyesen vagy 2 tanu előtti aláírt irással ajánlhatja a gazda vagy gazdaszónya azon cselédjét, kit kitüntetésre érdemesnek és jogosítottnak tart.

A városi rendőrkapitány, deczember hó 16-ik napjától 31-ik napjáig, saját hatáskörében, és minden, — rendelkezésére álló módok igénybe vétele mellett, értesülést szerezni hivatott — az így ajánlott cselédek erkölcsi viselkedéséről, s ha valamelyiket a kitüntetendők sorából — a gazda külön meghallgatása után is — kihagyni véleményez: az esetben köteles, nyomozódásának adatait az alábbi §-ban megnevezett küldöttség elé terjeszteni.

6. §. Az első §-ban meghatározott kitüntetések odaítélése egy állandó küldöttségre bízatik, melynek tagjai

- a) polgármester elnöke mellett:
- rendőrkapitány,
- városi ügyész,
- főjegyző,
- az összes egyházak lelkipásztorai,
- az összes egyházak főgondnokai,
- kir. járásbíró,
- öt városi képviselő,

kiket egy-egy évi időtartamra, minden év deczember havi közgyűlésben a városi képviselőtestület a fentebbi küldöttség tagjai közé választ.

7. §. Ugy az érdem-okmány, valamint a jutalom-okmány odaítélése, minden év január hó első felében, a küldöttség legalább fele számának közreműködésével, titkos szavazat után általános szavazati többség mellett történik.

Ez alkalommal a küldöttség, a jutalom-díjra érdemesített cselédek által teljesítendő sorhuzással dönti el, hogy kik nyerik a 2-ik §-ban meghatározott jutalomdíjat.

8. §. Kitüntetés elnyerésére nem érdemesíthető: erkölcsi magaviseletét tekintve azon férfi-cseléd, ki:

- Istent káromló vagy erkölcstelen beszédű,
 - vallás, — vagy bármely hitfelekezet felett gúnyolódó,
 - részeges,
 - szülőivel haragot tart, vagy mint katonaszolgálat alól mentes, — nem teljesíti családfenntartó kötelességét,
 - büntett, vagy kihágás elkövetése miatt szünetelt büntetése kitöltése után, egy évi időn belül;
- azon nő cseléd, ki:
- Istent káromló vagy erkölcstelen beszédű,
 - vallás, — vagy bármely hitfelekezet felett gúnyolódó,
 - parázna, vagy korcsma-bálba jár,
 - bárhire, igaztalanul, rossz híreket költ,
 - szülőit nem tiszteli,
 - borélyházban — vagy csárdában szolgált,
 - büntett, vagy kihágás elkövetése miatt szünetelt büntetése után, egy évi időn belül.

9. §. A küldöttség tagja, míg saját cselédjének kitüntetésre felelt hozatik határozat, a tanácskozás termében jelen nem lehet.

10. §. Kitüntetés, valamint a jutalomdíjat nyert cselédek s ezek szülőinek nevei, lakásuk házszámával jelölve, a küldöttség ülését követő vasárnap, azon kívül azon évi húsvét, pünköst és karácsony ünnepek alkalmával, szokott módon közzhírré teendő.

11. §. Az érdem-okmány és jutalom-okmány, minden év pünköst 2-ik napján, teljes nyilvánosság mellett kézbesítendő a küldöttség által, s a polgármester és főjegyző aláírásával, s a város pecsétjével, továbbá azon lelkipásztor aláírásával és azon egyház pecsétjével látandó el, mely vallásfelekezethez az illető cseléd tartozik.

12. §. A jutalomdíj a küldöttség által takarékpénztárba helyezendő el, s esedékes

kamataival egyetemben csak akkor fog az illető kezébe kiűzött, midőn a férfi-cseléd már törvényesen megőszült, vagy a leány-cseléd törvényesen férjhez ment.

A takarékpénztári betétikönyvek a város leltét pénztárba helyezendők el.

A jutalomdíjak kifizetése minden év pünköst második napján és szt. Mihály napját követő vasárnap teljesítendő a küldöttség által.

13. §. Ezen jutalomdíj, míg az illető jutalmazandónak tényleg kézbesítve nem lett, addig bármiféle követelés címén is le nem foglalható, sem másra át nem ruházható.

14. §. A 12-ik §. rendelkezése alól kivételt képez azon eset, ha a jutalomdíjat nyert egyén munkaképtelenné vált, vagy súlyos betegségbe esett, mely beigazolt esetekben a jutalomdíj részben vagy egészben, ápolás és ételmezés végett a küldöttség által kifizethető lesz.

15. §. Ha valamelyik jutalomdíjat nyert cseléd, nősülése vagy férjhez menetele, vagy bármely ok miatt a jutalomdíj felvétele előtt halálozik el, az esetben, takarékpénztárba helyezett jutalomdíja kifizetendő lesz:

első sorban, — leszármazó örökösöknek, illetve ezek gyámjának,

másod sorban — a törvényes házastársnak, ha a halál bekövetkeztekor együtt éltek, harmad sorban — az elhalt szülőinek.

Ha pedig az elhaltak sem gyermeke, sem özvegye, sem szülői nem maradtak hátra, ez esetben ezen összeg átszáll a városra, s ha férfi halt el: egy férfi-cseléddel, ha nő halt el: egy nő-cseléddel több lesz jutalmazandó a következők esztendőben.

16. §. A küldöttség rendes kimutatást vezet, ugy a kitüntetés, mint a jutalomdíjat nyert cselédekről, s az eljárás eredményéről minden évben tartozik a közgyűlésnek jelenlést tenni.

17. §. Ezen szabályrendelet betartásával és végrehajtásával a polgármester bízatik meg. (Az ezen §-okra vonatkozó indoklásokat jövő számban közöljük.)

Gr. Degenfeld Imre ravatalánál.

(1883. február 19-én.)

Az, ki mint Te a hazáért
Annyit tett s úgy lelkesült
Kit hazája úgy mint Téged,
Szeretett és megbecsült.

Az, ki annak mint Te annyit
Hasznok és üdvönyt adott —
Sziveink emlékkönyvében
Elfoglal egész lapot.

Tarka levelek.

V.

Kedves uram bátyám!

Hál' istennek, rendbe hoztam már szénámat s most azon vagyok, uram bátyámat ismét egy levélkével felkeresni.

Hogy ide utaztam, azt uram bátyámnak már megüzentem, de hogy oda voltam, s most ismét itt vagyok Becskereken, azt nem.

No de hát most tudja azt is.

Minden körülmények arra mutatnak, hogy itt fogok megőszülni, illetőleg megkopaszodni, mert a nyomok már láthatók amott a fej legeslegmagasabb teteyén.

De hát tisztesség, becsület és igazságban megvénülni, megőszülni, megkopaszodni, megőszülni, az még mindig szép dolog.

Hogy is van? . . .

Piros róza az öröm,
Zöld levél a szerelem;
Szép virág a barátság,
De még szebb az igazság! . . .

Egyébiránt, uram bátyám, hagyjuk mi e fantáziákat és térjünk át más témához, már t. i. egy olyanhoz, a milyent Nagy-Becskereken fellehetünk.

Ugyanis Harzer József főgymnasiumi tanár úr folyó évi február 25-én, délután 3 órakor, a helybeli „Munkás-képző és társalgó egyesület” helyiségében, nagyszámú hallgatók jelenlétében németnyelvű felolvasást tartott.

Mielőtt azonban a felolvasás kivonatos megismertetéséhez áttérnék, akarok néhány szót előre bocsátani és kezdem ez alábbi kis strófacskával, melynek utolsó két sora felolvasó tanár úr jellemét taláiban illusztrálja:

Ki mondja azt énnekem,
Hogy kevélység nem győtrelem? . . .
Nyájasság, szívelenyesség
Emeli az ember becsét! . . .

Uram bátyám! Ily eset egyedül áll itt Nagy-Becskereken. Nem tette azt még egy tanár sem, hogy ily fáradságos munkát alá vesse magát a munkások kedvéért. Kalapot tehát le az ilyen férfi előtt, a ki belátja, hogy a munkásokoztály is az állam- és a társadalomhoz tartozik és hogy azt művelni és oktatni kell. Bizvást mondhatjuk, hogy munkásainknak legalább is kétharmadrésze kiváló hajlammal rendelkezik a hazafiság, jó, nemes és szép elfogadására. És mivel Harzer József tanár úr ezt felértette, fáradsága nem volt hiába való munka és számíthat mindenkoron a munkásokoztály hálijának adójára. Nem kell az alsóbb osztályt lenézni vagy megvetni, hanem közi-bük kell menni, őket buzdítani és cselekvésre serkenteni és ők meg is fogják tenni. Mert a műveltebb osztályunk töltöktől elzárkózása alkalmas csak arra, hogy ők külön tömörülve, saját nézetük szerint indítsák meg a mozgalmat, ha nem is épen az állam vagy társadalom, de tán többrészt saját kárunkra. És mind ennek nem szabad lenni, mert munkásaink értelmiségének hanyatlásával csökken az ország közereje.

De nézzük most már, uram bátyám, a felolvasás kivonatát:

A felolvasás tárgya a gőzgépek feltalálása lévén, a felolvasó a fizikai élet egyik alapfeltételéből, a hőből és annak főforrásából, a nappól kiindulván, röviden jelezte azon hatást, melylyel a nap a földünkre nézve bír.

A különböző hőmérsékletű légrétegek mozgása által keletkezik a szél, a vízpárok lecsapódása által a folyó víz, oly két természeti erő, mely jelentékeny munka végzésére alkalmazható, és melynek szülőke a nap, bolygórendszerünk középpontja. Azonban e két erő sokkal inkább van helyi viszonyokhoz kötve, semhogy alkalmazása általánossá válhatnék, és azért háttérbe is szorult, mihelyt az emberi szellem egy más, az említett hátrányoktól ment természeti erőt — a vizgőzt — felfedezte.

A gőz feszereje az ókorban sem volt ismeretlen, a mint az a Hero által szerkesztett gözgolyó-ban kitűnik; az első kísérlet azonban, a gőzöt valamely munkavégzésre felhasználni, a 16-ik századba esik, mikor Blasco de Garay nevű spanyol kapitány a barcelonai kikötőben próbát tőn egy általa szerkesztett és gőzrel hajtott hajóval, és ambar a kísérletet sikerülne lehet mondani, a dolog feledésbe merült, míg a 17-ik század elején a francia de Cause az eszmét újra föl nem elevenítette. Ő egy gépet állított össze, mely gőzrel segélyével vízemelésre szolgált; de midőn Richelieu bíbornok támogatását kikérte, ez a szerencsétlen tudóst örülne nyilvánította, és a párisi tébolydába záratta, hol meg is halt. Utána az angol Worcester foglalkozott ezen eszmével és szintén egy vízemelő gőz gép szerkesztésén fáradozott, de sikert nem aratott. Ugyane század végén a francia Papin sokat foglalkozott a gőzrel, és egy gépet össze is állított, mely elég jó sikerrel is működött, csakhogy a föltaláló kortársai tőle a megérdemelt elismerést szűkebben megvonták. Csak a 18-ik század elején sikerült az angol Newcomen-nak a Worcester és Papin-féle gépek ügyes felhasználásával egy olyan gépet előállítani, mely a czélnak megfelelt, és a Cornwallis bányákban fel is állított. Azonban az is még sok fogyatkozással bírt, míg végre James Wattnak sikerült egy olyan gépet szerkeszteni, mely a követelményeknek minden tekintetben megfelelt.

Meglévő a gőz gép, csakhamar annak hajókán való alkalmazásáról is gondolkodtak. Sok kísérlet után sikerült az amerikai Fultonnak az eszmét megvalósítani, és egy általa szerkesztett gőzessel Párisban a Seine folyón I. Napoleon előtt megtette az első kísérletet. Ambar az teljesen sikerült, Napoleon az egész vállalatot szedelgésnek cizemte, és a föltalálótól minden támogatását megvonta. Fulton most Amerikába ment, hol azonban ugyanily ellenszenvvel találkozott, míg első gőzöse, a „Clermont” nagyszerű sikerrel a diadalt számára nem biztosította. A harminczes években a francia Sauvage, és angol Smith és a német Ressel által a csavargőzös föltalálattán, a gőzérő alkalmazása a hajókon a tökély netovábbját elérte. Majdnem ugyanez időben talalta föl a lángeszű Stephenson György a gőzmozdonyt, és 1829. márcziusban Liverpool és Manchester között az első személyvonat megnyitott.

Igy tehát a gőz szárazon és vizen a közlekedés leghatalmasabb közvetítőjévé, és ezáltal az emberiség haladásának és a civilizáció egyik legfontosabb tényezőjévé vált.

A felolvasás a legnagyobb csend, feszültség és érdeklődéssel hallgattatott végig és felolvasó úgy bejövetele, mint kimenetelénél zajosan megjeljeztetett.

Munkások! Okuljatok tehát, mert:

Aldott a haza,
Aldott az ő rónája;
Nem kell egyéb csak testvériség,
Egyetértés és békeség! . . .

Félre továbbá még minden önzés és villogással is, mert:

A ki bántja embertársát
És örvend a kárának,
Az odajda maga magát
A becsületesség átkának.

Zárókéul, uram bátyám, felemlitem még a győri vízkárosultak javára a Dr. Plechl Sz., köztisztelőben álló megyei főorvos, féle műkedvelői zenekara által, a „Nagy-becskereki dalárda” és több műkedvelő szíves közreműködése mellett, szombatn, folyó hó 3-án a casino nagy termében rendezendő hangversenyt a következő programmal: 1. Auber: „Porticii néma”, előadja a zenekar. — 2. Storch: „Nachtzauber”, éneklő a dalárda. — 3. Chopin: „Valse”, előadja a zenekar. — 4. Mendelssohn: „D.-Moll-Trio”, zongorán, hegedűn és gordonkán előadja Grünbaum A., Konstantinovi V. és Oláh Albert urak. — 5. Rossini: „Semiramis”, előadja a zenekar. — 6. Wagner: „C du mein holder Abendstern”, zongorán, hegedűn és gordonkán előadja Grünbaum A., Konstantinovi V. és Oláh Albert urak. — 7. Resch: 1) „Frühlingszauber”, 2) „Liebeslied”, előadja a zenekar. — 8. Erkel: „Ébresztő”, éneklő a dalárda.

E hangverseny esti pont 8 órakor veszi kezdetét következő árák mellett: Körszék 2 frt, zártszék 1 frt 50 kr., bemenet 1 frt. Jegyek előre válthatók Mangold Lipót úr könyvkereskedésében.

Uram bátyám! Ne sokalja a belépti díjt, mert itt nem műkedvelőkkel, hanem jeles művészekkel van dolga. Meg ha továbbá tekintetbe vesszük a jótékony célt, meg azt is, hogy vettük a jótékony vajmi ritkán élvezhetünk ily nagyszabású hangversenyt, akkor a fennebbi díjtelek egészen eltörpülnek.

Hát mostan csak mégis meggyőződhetik uram bátyám arról, hogy városunk közönsége soha sem marad el onnét, a hol a jótékony-ságot és felebaráti szeretetet gyakorolni kell, s ennek folytán biztosak is vagyunk abban, hogy a casino roppant térségű termébe csak azok fognak bejutni, a kik jó eleve jönnek. Ezekkel maradván leköteleztetje

Ede.

VIDÉKI LEVELEZÉS.

Csávós, február 17-én.

Tek. szerkesztő úr!

F. hó 16-án, este 6 órakor, a helybeli földesur nagyságos Csávosi Ignác kir. tanácsos úr üvegházában, illetve az avval összefüggésben levő szalmakamrában tűz ütött ki, de ugy a lakosság, valamint az itt helyben állomásozó huszár-szakszakszok fáradsatlan buzgalma s alig egy órányi működésük alatt a tűz végkép eloltatott; — ha most tekintetbe vesszük, hogy a kérdésben forgó üvegház zsindelelyel van fedve, és alig három ölnyi távolságra egy nagy kazal széna áll, csakis az itteni közönség, valamint az itt állomásozó huszárszázad túlfeszített eréljűkben keres-hetjük a nagyobb tűz kiterjedésnek meggát-lását, — megjegyzem, hogy a csávosi hono-ratió teljes számban az eloltásban részt vett; — ott láttuk tek. Fendler Frigyes urat is, ki daczára aggkorának fáradsatlanul működött.

Midőn este fél 8 órakor minden tűzveszély el volt hárítva, mélt. báró Gudenus Hugo 4-ik huszárezredbeli tartalékos hadnagy egy a huszár legénységet mint a tűzhelyen levő lakosságot ösmert nemesszivűségével, az uradalmi pinczébe vezette és egy pohár jó borral megvendégelte. — Az üvegházban elhelyezett virágok és palánták semmi kárt nem szenvedtek.*

Rigler.

Bánát-Ujfalva, február 22-én.

(Választási mozgalmak.) Községünkben a hivatalos közegeknek megválasztatása e hó 19-én történt meg. Ez alkalomkor egy Radosavleics szolgabíró új tapintatos eljárása, valamint a község választói dicséretre érdemelnek, mivel a bírói állás a volt előjárónak méltó utóddal tölthető be. Tiszta szívűből üdvözljük az új előjárót Zega Konstantin urat ezen új állásában, kívánva neki, hogy hivatalos működésében legkisebb kelle-menség se zavarja s mint községünk iskolá-szék elnöke szívén hordja az iskolák jelenlegi állapotait és tanítókat helyzetét.

Községi pénztárnoknak valami Rudnyania Vasza, községannak pedig Boleancz Stefan lett megválasztva. Ez a két egyén mindenre való, csak arra nem, a minek megválasztatott.

Nem hallgathatom el a volt községannak azon vétkes hanyagságát, hogy az árva-pénzeket — daczára annak, hogy a község-házának egyik zugában diszleg a Wertheim-kassa — szüeto iróasztalának fiókjában tartotta zár alatt. Saját vallomása szerint a választás estéjén valaki betört s a fiókolt mintegy 200 forintot kilopta. A gyanu egy Hoika nevű dijkot illet, a ki még az nap — a tett elkövetése után — a községből nyomtalanul eltűnt. Képzeltetni a volt községannak igaz-talosságát. A testest a községben állomásozó csendőrök erélyesen nyomozzák.

A jó példa nem marad hatás nélkül. Említettük volt, hogy községünkben nemzetkülömbőség nélkül egyes nemeselekű urak és hölgyek legénysorsu fi- és leány növendékek föllöltözletéről gondoskodni szivesek voltak.

Ez üdvös tett maga után nyomokat hagyott hátra. Községünk egyik érdemes tagja Jovanovics Pál úr 30 forintot oly czéltől adott át az iskolaszéknek, hogy ezen összegből szegénysorsu tanulók számára ruhaneműeket vásároljon. A megvett kelme 21 fi- és leány-növendék testét takaró rongyait pótolta. Ismét egy nemes tett, mely nem szorul dicséretre. Fogadja a nemes jötevő e szép tetteért a tanító karnak forró köszönetnyilvánítását!

HIRHARANG.

* Személyi hír. Főispán ő méltósága Nagy-Becskerekről Szegeden át Budapestre utazott.

* Új beosztás. Tisza-Szent-Miklós és Jázova-Hodics a nagy-kikindai járásbírósgától a török-kanizsaihoz csatoltattak.

* Eljegyzések. Hertelendy József megyénk szeretett főispánjának szelleműs és bájós leányát Margitot a napokban Juhász Zsigmond cs. és kir. huszárhadnagy; — Vécsy István köztisztelőben álló helybeli ügyvédnek szeretetreméltó szép leányát Idát pedig Kulifay Lajos városunk polgármestere jegyezte el magának. — Mindkét frigyre az ég áldását kérjük le, oly mérvben, mint az a mátkapárok valóban megérdemlik.

* A nagy-becskereki casino-társulat f. évi február 18-án tisztújító ülést tartván, mely alkalommal kor-elnöknek: Kovács Agoston kir. tanácsos, ideiglenes jegyzőnek: Lestyanszky János, szavazat szedő-bizottságnak: Franz J. L. elnöke mellett Steinitzer Géza és Vattay Miklós urak választottak meg. Kor-elnök éljenek között elfoglalván az elnöki széket, szelleműs beszéddel felszólítja a jelenlevő tagokat, hogy a casino-társulat 1883-ik évi tisztikar megválasztásához lássanak, mely az alapszabályokban meghatározott módon folyván; igazgatóknak: Kulifay Lajos, aligazgatóknak: Filkovich Pál, jegyzőnek: Lestyanszky

* E tudósítás mult számára későn érkezett. Szerk.

János, pénztárnoknak: Andrassy Mihály, ügyésznek: Mangold Samu, könyv-egyszermind levéltárnoknak: Greics József, választmányi tagokul pedig: Arányi Béla, Dr. Piechl Szilárd, id. Feigl Szigmond, Rónay Jenő, Stóits Sándor, Dr. Stassik Ferencz, Franz J. L., Dr. Klein Mór, Kellner Ede, Kovács Agoston, Bielek Vilmos és Schwarz Mihály urak választattak meg.

*** Révai-kör.** Lauka Gusztáv urnak a Révai-körben tartandó felolvasása, minthogy a Dalárda jótékonyestélye is mártius 3-ikára esik, jövő szombatra, azaz mártius 10-ére halasztották.

*** A kir. törvényszéki épület** oly rozogant állapotba került, hogy a hivatalokat át kell helyezni, mert az életbiztonság benne felelő kockázattal van.

*** Vesztett kutya.** Minekutána városunkban folyó hó 27-én egy vesztett kutya bolyongott, figyelmeztetjük közönségünket minden óvatosságra.

*** Kinevezés.** Urhegyi nagy-kikindai kórházigazgató elhalálozása folytán, gondnokká Fulda Károly nevezették ki.

*** Gróf Nákó Kálmán** egy nemes tetteről értesítik a „Landbote“-t Trübswetterről. Egy ottani szegény fuvaros két lóva ugyanis takonykóros lévén, leszurattott. E két ló azonban az egyetlen keresetforrást képezte az illető fuvarosnak, ki nagy családdal is bírt. Mihelyt Nákó Kálmán gróf értesült a szegény családot ért balesetről, rögtön Trübswetterre utazott és 80 forintot adott a szegény családnak, hogy azon más lovakat szerezhessen be.

*** Szeged megye ellen** erős mozgalom indult meg az egész megyében; a községek képviselőtestülete részéről remonstráló határozatok küldetnek a megyéhez.

*** Halálozás.** Temesvár, febr. 27-én. Pfeifer József helybeli apát-kanonok vasárnap virradóra, 83. éves korában, rövid szenvedés után, jobblétre szenderült. A boldogult még röviddel ezelőtt — magas életkora dacára is — friss, jó egészségnek örvendett; pár nap előtt azonban meghűlvén, hirtelen beteggyábra esett, melyből nem lábadt fel. Benne a csanádi egyházmegye egyik legtisztelendőbb, legkitünőbb főpapját, a baze egyik legműveltebb és helybeli szegények egyik legjobb, legbökebb jótévedőjét veszítették el. Pfeifer városunk szülője volt. A szabadságharc idejében sz. annai esperes-plebános volt s hívei őt hazafias magatartása miatt a muszáknak följelentvén, ezeket szabadon hagyták őt, mivel „ők nem papok ellen viselnek háborút“; de a bécsi kormány börtönbe záratta. Évek múltával kikerülvén fogságából, káplán, majd plebános lett, míg végre a hatvanas évek végén Temesvártól kanonok lett a csanádi egyházmegyében, melynek egyik díszje volt egész haláláig. Legyen neki könnyű a föld! Az örök világosság fényeskedjék neki!

*** Halálozás.** Abaffy Lipót, tót-aradai ev. ág. lelkész tegnapelőtt 56. éves korában agyhűdés következtében jobb létre szenderült. A néhány hónapok előtt még erőteljes férfi, szívós jelleme dacára, melylyel nézetéhez ragaszkodott, egy egyházi beszéde miatt ellene felzúdult hazafias közvélemény, s különösen tisztársai által is felelő közgyűlésileg kimondott ítélet súlya alatt — megtört. Béke hamvaira!

*** A kopár területek beerdősítése.** A földmívelési miniszter felhívást intézett mindazokhoz az erdőbirtokosokhoz, a kik ebben az évben, a törvényben megjelölt kopár és futó homok területeken erdőültetést szándékoznak teljesíteni, az e célra az állam részéről csemetékben ingyen kívánnak részesülni, hogy ebbeli szándékukat az erdőültetendő terület helyének, nagyságának, talajnevének és a kívánt csemeték fajának, valamint korának megjelölése mellett f. évi március 10-ig a minisztériummal írásbelileg tudassák. Az illető erdőbirtokosok a közigazgatási erdőültetési bizottság elnökének, vagy a kir. erdőfelügyelőségnek íratvaly tartoznak igazolni, hogy szükség-e a kérdésben forgó területnek közgazdasági szempontból való beerdősítése.

*** Tüzesetek Torontál megyében** f. é. február 4-től február 18-ig: Uzdinban Svesnyancz Dániel kárára takarmány, gyújtogatás által; Petroj Tódor szalma, gyújtogatás által; Oncs Nesztor 1 ház egészen és takarmány; — Jarkovácson Markovits Döme 1 gazdasági épület egészen, 5 ló és 2 tehén, gondatlanság által, biztosítva volt; — Uzdinban Luica György takarmány, gyújtogatás által; — Tisza-Sat.-Miklós főherceg József ő fensége 1 gazdasági épület, egészen ismeretlen ok által; — M.-Czernyán Terék Péter 1 gazdasági épület egészen, ismeretlen ok által; — Tolvádián Szárnu Lázár takarmány, gyújtogatás által.

*** Tüzesék.** Kis-Torák községében f. hó 26-án d. u. fel 3 órakor Martin Tadia itteni lakosnak a Bega-csatorna mentén fekvő 400 ház-szám alatti udvarában tűz ütött ki; 3 kup kukorica szár, s egy 7 öl hosszú szalmakazal, az éppen akkor nap erősen dühöngött éjszakai szél fuvása folytán csakhamar tüzengerbe borult. Miatán a tűz fekvése a község központjára esett, rettegni lehetett, hogy a falut ismét azon catastrofa éri, mint az ezelőtt 20 évvel történt, hogy fele része leégett. Az első pillanatokban fejét vesztett, de csakhamar magához tért községi lakosság a helyzettől borzasztottságot, s következményeit ideje korán felfogva erőlyes községi jegyzőjének és birájának vezetés alatt a vész helyszínén megjelenvén, a tüzoltáshoz keményen hozzá fogtak, s az emésztő elemet egy órai erős küzdés után annyira gátok közé szorították, hogy nagyobb szerencsétlenségől tartani nem lehetett. A tűz oltásánál erőlyesen közremű-

ködtek Kis-Torák községének polgárai, de maga (máskülönbön közönyös) a közép is tevékenyen dolgozott. — Nem hagyhatjuk ez alkalommal felemlithetetlenül, hogy a tüzvész megállítását körül Nagy-Torák községelöljárói is érdemeket szereztek, mert alig 15 percnyi idő lefolyása után Nagy-Torák község erőlyes s érdemes birája a tüzfekendővel a helyszínén szintén ott termett, s az elharapódzott tüzoltásánál nagy segítségünkre volt, bizonyítja azt azon körülmény, hogy a 7 öl hosszú szalmakazalnak fele megmentett. Minthogy a fáradságot s emberbaráti segély megadását köszönet is kell, hogy telőzze, egy a tüzoltó közönségnek általában, valamint a két testvérközség elöljáróinak ezen bebizonyított erőlyes s tevékeny oltási közreműködéséért, a káros s több egynek nevében s megbízásából meleg köszönetet szavaz Hajnal Manó.

*** Nagy tűz Oraviczán.** Oraviczáról jelentik február 27-én, hogy Schmidt testvérek toplectzi petroleum pinczéjében tűz ütött ki és nemskóra az összes gazdasági épületek és gyárműhelyek leégték. A kár 120.000 frtra rug. A gyárépület biztosítva volt.

*** Időjárásunk** ezelőtt pár nappal dühöngő széllel párosult hideg volt, most azonban hol esik, hol havaz, és közlekedési utaink máris önkre vannak téve.

*** Dohos ízű borok** elvesztik kellemetlen ízüket, ha minden hektoliter borral 7 deciliter finom tiszta aixi faolaj kevertetik el félórát tartó hengergetés közben. Ezután 48 óráig nyugton hagyjuk s ekkor lefejtjük a bort tiszta hordóra. Probatum est.

*** Megrendítő családi tragédia.** A m. é. keleti vasútvonalon a bátyui állomáshoz nem messze, e hó 15-én hallatlan szomorú esemény folyt le. — Az ottani vasúti őr ugyanis, Fortuna isten asszony kegyéből, a lutrin vétellenül egy pár száz forintot nyert s azt kezeihez vévén, számolgatni kezdte s épen a vonat érkezésének ideje lévén, hirtelen jelzés végett ki kellett mennie; ezért a pénz borítékát, jelenlétében 3 éves kis fia jelenlétében, a tűzbe sietett költöztetése teljesítésére. — Az alatt a kis fiu, látva a papirelgetésnek mulatságos voltát édes atyjától, magára maradva, a bankjegyeket mind a tűzbe dobálta. — A vasúti őr dolgát végezve ismét bejött s legelső dolga volt a pénz után nézni. Azt azonban sehol sem találta. Kérdőre vette kis fiát, ki aztán megmondta neki, hogy papirokat égetett s így a nyeresménynek vége lett. — Az apa pillanatnyi felhevülésében erősen földhöz tette fiát, mire az keservesen sírni kezdett. Az őrnek a másik szobában levő felesége épen kis gyermekét fürösztötte; de a keserves sírásra ijedten beszaladva, belátta, hogy legszorgosabb anyai ápolása dacára sem képes a lassanként eszméletlen állapotba jutott s élettelenül vált kis fiút felélesíteni. Ekkor jutott eszébe másik csecsemő gyermeke, kit a fürdővízben hagyott. Gyorsan kihozták; de már későn: a kis gyermek már akkor belefuladt a vízbe. Örülten rohant ekkor ki az istállóba s rögtön elhatározással felakasztotta magát egy köztélre. Az apa e szörnyű látvány folytán szintén golyóit röpített agyába.

*** Megjelent az „Öngyűvő“** 19-ik füzeté. (Irtá Knorr Alajos, kiadta ifj. Nagel Ottó Budapesten. Nemzeti színház bérbáza.) E füzetben a szerző folytatja a hagyaték eljárási ismertetését, nevezetesen a hagyaték átadásának eseteit és pedig egység folytán, bírói beavatkozás folytán és gyámhatóság által, közli a hagyaték eljárási vonatkozó illeték szabályokat s azzal átér a gyámság és gondnokság általános szabályait, a gyámok és gondnokok felelősségét, a gyámok és gondnokok jogait és köteleseit a gyámoltak és gondnokoltak képviselőit, a vagyonkezelésre, a vagyonnal való gyámoltak és gondnokoltakra nézve, a gyámhatósági jóváhagyás eseteire és a számadásra, értekezni a rokonnak jogairól és a családtagokról, és ismertetni a gyámhatósági kezelési módjairól. Továbbá tárgyalja a gyermek és szülők közti viszonyt, ismertetni a törvényes gyermekek jogait, a közvényesítési eseteit és az örökbevitel módját, végre közli a bírói ítéletek körüli szabályokat. E dus tartalmú füzet ára 30 kr.

Közigazgatási bizottság.

Torontál megye közigazgatási bizottságának 1883. évi február hó 5-én tartott rendes havi ülésének tárgysorozata.

(Vége.)

Árvagyűvő.
A nm. belügyminisztériumnak a felszámolás alatt álló tiszavidéki vasút-társasági elsőségi kötvényekhez kiszolgáltatandó új szelvények tárgyabani körrendelete. — Közöltetni rendeltetik.

Heufeld község gyámpénztára kezelési szabályrendeletét helybenhagyó 5701. sz. belügyministeri rendelet. — A községgel közöltetni rendeltetik.

Csátád község hasonló szabályrendeletét helybenhagyó 6027. számú belügyministeri leirat. — A községgel közöltetni rendeltetik.

Masztort község hasonló szabályrendeletét helybenhagyó 6397. sz. belügyministeri rendelet. — A községgel közöltetni.

A megyei árvászek 16382-1882. sz. a. bemutatja Nákófalva községnek az ottani árvapénztárnál továbbra is általa leendő kezelése iránti folyamodványát. — Felterjesztetik a nm. m. kir. belügyministeriumhoz.

Tárgyalatott továbbá.
Alispán felterjesztése folytán, az antalfalvi szolgabírói kérvénye, Járkovác község határában tartandó hivatalos hajóvadászati iránt. — A nm. m. kir. belügyministerium engedélyt iránt megkeresendő.

Dániel Ernő budapesti lakos kérvénye, melyben a Nagy-Kikinda község területén a vasút építés eséljaira szükségelt földterületek kisajátítása végett egy bizottságot kiküldeni kér. — A bizottság kiküldésével, előzőlkő főispán ő mélt. bizatik meg.

Alispán beterjeszti Csáby Pal elleni fogymli határozatot. — Tudomásul vétetik.

Alispán felterjeszti Ballmann András és érdektársai lovri lakosoknak, az éjeli őrk fizetésére befolyt összegek hovatartozása iránt beadott panaszát folytán felvett jegyzőkönyvet. — További eljárás végett alispánnak kiadatik.

Az orsz. statisztikai hivatal megküldi az 1881. évben végrehajtott népszámlálás eredményét. — Tudomásul vétetik.

A beodrái község képviselő testület által hozott 48. sz. a. határozata, melylyel a hit felekezeti iskola szükségletének fedezését beültotta. — Község utasittatik az iskolai szükségletet mindaddig fedezni, míg ez ügy végleg eldőntve nincs.

Tiszti főorvos ajánlata, mely szerint a jövőben a népesedés mozgalom hiven előtűntető új minta szerint terjesztessenek be a havi jelentések. — Elfogadtattott.

Trifunatz Mladen és Talián Béla alispán, kimaradásukat igazolják. — Tudomásul vétetik, ugyszint az összes tagok kimaradásukat igazolják.

A török-becsei szolgabíró bemutatja Radivojevic Danillo és társai franyovai lakosoknak, Neatnica Zsiva ottani közs. bíró elleni panaszos ügyében hozott határozatot, s panaszlók folyamodványát. — Határozat tudomásul vétetik, szolgabíró utasittatik, hogy nevezett bíró felfüggesztését azonnal foganatosítsa.

Főispán úr ő méltósága f. é. 30. számú átirata a tiszahelyes-szaján-padei uton építettni rendelt dobogók fejében Wechselberger és társainak megállapított követeleisének kielégítése tárgyában. — Alispán felhivatik, hogy a dobogók költségeinek előlegezése végett intézkedjék.

TÖRVÉNYTEREM.

A nagy-beckereki e. f. kir. törvényszéknel 1883. évi február hó 28-án tartott nyilvános ülésben következő perek adtak elő.

Eldadó: Stankovits György, kir. tszéki bíró.
959. sz. p. 1882. — Bukovan-Medvesan Julianna felperesnek, Szekosan Márton ellen tulajdonjog törlése iránti pere.

Március 3-án tartandó ülésében.
Eldadó: Kühnel Oszkár, kir. tszéki bíró.
148. sz. p. 1883. — Torontál megye árvászeké mint néh. Aukner Ignác és Katalin hagyatéka képviselőjének, Aukner Ferencz elleni 1794 frt 2 kr. elszámolása illetve megtérítése iránti pere.

215. sz. p. 1883. — Mésa Andrásnak, Paulik Pál elleni egy ház birtoka s jár. iránti pere.
496. sz. p. 1883. — Bacics Krunának Czvejanov Tyiráné előbb özv. Bacics Krisztina elleni telekkönyvi kiigazítási pere.

531. sz. p. 1883. — Wilhelm, szül. Kraszl Anna és erd. társainak, Kraszl István elleni tulajdonjog törlési pere.

KÖZGAZDASÁG.

Heti jelentés a budapesti gabna-tözsédéről.
Budapest, február 23-án.
(Steiner József és társa termény-, gabona- és bizományi cég jelentése.)

A kivitel szünetelni kezd, nagyobb árengedmények követeltettek. Malmaink szintén tartózkodók, és csak kisebb mennyiségek beszerzésébe bocsájtóznak. A han-

gulat lanyhult, egyes cikkek érsékeny árvesszeséget szenvedtek. A forgalom mérséklott.

Buza 20 krral olcsóbb. Mai árjegyzéseink: tiszavidéki, pestmegyei és fehérmegyei 78-79 k. 9-80-10-10, 79-80 k. 10-10-10-30, 80-82 k. 10-40-10-60, bányási 25, bácskai 15, északmagyar 40, úszögös fajok még további 40-50 krral olcsóbban fizettetnek. Tavaszra 9-52, őszre 10-25.

Rozs 10 krral olcsóbb. Elsőrendű 7-30, közepes 7-1, oláh 6-75.
Árpa szilárd, takarmány 6-90-7-20, maláta 7-25-8-1, sörfőzdei 8-50-9 frt.

Tengeri 10 kr. emelkedés. 6-15-6-25 kelt, febr. szállításra Zsombolyán 5-50, kétések május juniusra 6 frt 30 kr.

Zab szilárd 5-80-6-75 minőség szerint. Tavaszra 6-40, őszre 6-50.

Bab lanyha. Dunavidéki 9-10 frt, erdélyi 9-25-9-75, barna 9-50-10, Tarka 7 frt, törpe 12-25.
Repce hiányzik. káposzta 18 frt, aug. septe-csandesb 13 1/2.

Vadrepce szilárd 7-25-7-50.
Kendermag szilárd 13 frt.
Lenmag 12 frt.
Köles belsőföldi 4-5-75, oláhországi 6-30-6-60.
Vetni való finom 82 kilós tavaszbuza 11 frt. Székely tengeri 16 frt.

Takarmánybúkkönyv búzából trienörzött 3-20, vetni való 3-50, zabbal kevert 7-75.
Kása zsákostul 10-50-11 frt.
Burgonya 2-20-2-30 kelt.

Pénzleleget 5%, kamatra nyújtunk ügyfeleinknek bersktározott árukra és feladási vevényekre. Az előleg minden városban felvehető, hol pénztárat létezik.
Zsakkölcsönöndjít hetenként 1/4, kr. számítunk darabjától hozzánk küldendő áruhoz.

Közkirátári illeték átmeneti forgalomban egy kocsi-rakomány 100 mm. után: a fővárosi közkirátárakban 7.05, osztr. államasut közkirátárakban 5-25.

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.

Szerkesztői üzenet.

Nagy-Szent-Miklós, Dugoszellő, Mokrin, Tör.-Kanizsa, Kis-Zombor, Perjámos, Szerb-Szent-Péter, Szanád, Verbecza és Czernabara községekből nyert leveleikre nézve, felkérjük lapunk és a fontos ügy barátait, hogy azoknak közlésére nézve, addig várni sziveskedjenek, míg a Szegedmegyére vonatkozó viás kérdésre nézve, megynék törvényhatósága véleményét és határozatát ki nem mondja.

NYILTTÉR. *)

NYílt kérdés nagy. Steinbach Antal urhoz, mint a nagy-beckereki Dalárda elnökéhez!

Miután az alapszabályok 17. § értelmében az évi közzgülés január vagy február hónapban tartandó meg, igen kívánatos lenne megtudni, mikor fog a Dalárda közzgülés megtartatni, minthogy a mai nappal már márciusus eseljeit írjuk? **)

*) Az e rovat alatt közölt cikkekért nem vállal felelősséget a szerk.
**) Hiteles forrásból nyert értesítésünk szerint kir. tanácsos úr azért nem hívta össze az ülést, mert a számadások még át nem vizsgáltattak; eljárása helyes és indokolt.

HIRDETÉS.

8828. sz. 1882. (93-14)

Hirdetmény.

A nagy-beckereki kir. e. f. tszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tetetik, hogy Monasevits Otilie melenczei lak. végrehajtónak kérelmére, Bosnyak Jozsa szinte melenczei lakos végrehajtást szenvedett elleni 150 frtnyi tőkekövetelésének, ettől 1881. évi okt. 20-ától járó 6% kamatoknak 15 frt perbeli és 10 frt végrehajtási kérvényi, valamint jelenleg 9 frt 65 kbran megállapított és a még netán ezertel fölmerülő költéseknek kielégítése végett a végrehajtási árverés ezen kir. e. f. törvényszék területén fekvő Melencze községi 646. sz. tjkben A. I. 288. összeírás sz. a. foglalt háznak, 205 frtra, az ugyanott 3153., 4657., 5828. és 7664. részletszámok alatt foglalt egész urbéri telek negyedének 745 frtra és az ugyanott A. II. 3817., 3559. és 7045. részletszámok alatt foglalt, fél tartalételek negyedének 220 frtra becsült fele részére, az utóbbira nézve a szerb-bánsági pénzügyi ügyesség által bejelentett tulajdoni igény épségben tartása mellett elrendeltetik.

A megállapított kikiáltási ár a becsárak, vagyis 205 frt, illetve 745 és 220 frt.

Az árverés megtartására határidőül 1883. évi március 10-ik napjának, délelőtti 10 órája, Melencze községhezánál kitűzetik.

Árverezni kívánók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% vagyis 20 frt 50 kr, illetve 74 frt 50 kr és 22 frtolt készpénzben, avagy a kormány által ovadekkesnek nyilvánított értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételár két egyenlő részletben lefizetendő, és pedig az első részlet, melybe a bánatpénz fog betudatni, az árverés után azonnal, és a második részlet az árverés napjától számítandó egy hónap alatt, az utóbbi vételári részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt alulírott íkonnyi hatóságnál és Melencze község elöljáróságánál megtekinthetők.

Kelt a n.-beckereki e. f. kir. törvényszék telekkönyvi osztályának 1882. nov. 15-én tartott ülésében.

9*

